

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Придунайська філія

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(ВИБІРКОВОЇ)
«ОСНОВИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ»***

Спеціальність **D3 Менеджмент**

Освітній рівень: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітня програма: **Менеджмент**

МАУП 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Основи корпоративного управління
Шифр та назва спеціальності	D3 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: 16 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 60
Терміни вивчення дисципліни	6 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://drive.google.com/file/d/1qLISWLHuNaX6S7yG6N9SOlq8Bqor7qY9/view?usp=sharing

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Гуцалюк Олексій Миколайович	
Науковий ступінь	доктор економічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Професор кафедри економіки та менеджменту
Дисципліни, які викладає НПП	Основи проєктного менеджменту
Напрями наукових досліджень	Механізми венчурного фінансування та управління інноваційними проєктами; розвиток сучасних міжнародних економічних відносин та стратегії комерціалізації стартапів в умовах глобальних викликів та цифрової економіки
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Гугл Академія https://scholar.google.com.ua/citations?user=yjEMtjsA-AAJ&hl=ru ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6541-4912 SCOPUS: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57215935877
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	menedzmentuk@gmail.com
Контактний тел.	+380677445957
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://izmail.maup.com.ua/assets/files/gucalyuk-portfolio.pdf

Анотація курсу. Освітня компонента «Основи корпоративного управління» спрямована на формування системних знань про механізми взаємодії між власниками бізнесу, найманими менеджерами та іншими зацікавленими сторонами. Курс розкриває специфіку функціонування акціонерних товариств, принципи побудови ефективних наглядових рад та методи захисту прав інвесторів, що є критично важливим для стабільного розвитку великих підприємств у ринкових умовах.

Предметом вивчення дисципліни є система відносин між органами управління корпорації, її акціонерами та стейкхолдерами щодо забезпечення ефективної діяльності та балансу інтересів учасників корпоративних відносин.

Метою вивчення освітнього компонента є формування у майбутніх менеджерів професійних компетентностей щодо проектування систем корпоративного контролю, організації роботи статутних органів та впровадження міжнародних стандартів корпоративного управління.

Основними завданнями є вивчення світових моделей корпоративного управління та механізмів розподілу повноважень між органами товариства. Курс спрямований на засвоєння правових та етичних норм захисту прав акціонерів, набуття навичок побудови системи інформаційної прозорості та розробки стратегій корпоративної соціальної відповідальності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

знати:

- теоретичні основи та нормативно-правове регулювання корпоративного сектора;
- повноваження та порядок взаємодії загальних зборів, наглядової ради та виконавчого органу;
- зміст принципів корпоративного управління ОЕСР;
- методи запобігання корпоративним конфліктам та ворожим поглинанням;
- вимоги до розкриття нефінансової звітності та принципів ESG..

вміти:

- аналізувати статутні документи корпорацій на предмет розподілу прав та обов'язків;
- організовувати процес підготовки до проведення загальних зборів акціонерів;
- розробляти пропозиції щодо формування складу наглядової ради та її комітетів;
- оцінювати ефективність системи корпоративного контролю на підприємстві;
- застосовувати інструменти ділової етики для врегулювання суперечок між суб'єктами корпоративних відносин.

Пререквізити. Вивчення цієї дисципліни базується на знаннях та компетентностях, отриманих під час опанування низки обов'язкових компонентів попередніх періодів навчання. Фундаментом слугують знання з правознавства в частині господарського права, а також положення мікроекономіки щодо аналізу ринкових структур. Важливе значення має опанування основ академічного письма для побудови аргументованих звітів та знання з менеджменту, історії менеджменту й теорії організацій, що дозволяють розуміти природу ієрархічних структур та систем управління. Вивчення курсу відбувається паралельно із дисципліною «Цифрові

технології в управлінні», що дозволяє студентам одночасно опановувати інструменти автоматизації корпоративної звітності та цифрові платформи для взаємодії зі стейкхолдерами.

Постреквізити. Результати вивчення цієї вибіркової дисципліни стають основою для подальшого засвоєння обов'язкових компонентів у наступних семестрах. Набуті знання щодо структури капіталу та прав власників безпосередньо використовуються в межах курсів бізнес-аналітики та основ управління бізнесом. Компетентності з організації контролю та нагляду застосовуються під час вивчення стратегічного управління підприємством, а також при проведенні прикладних досліджень у межах основ наукових досліджень у менеджменті. Крім того, розуміння механізмів корпоративного управління є необхідним під час проходження переддипломної практики та підготовки кваліфікаційної роботи бакалавра, зокрема при аналізі систем корпоративної соціальної відповідальності та ефективності органів управління

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Методи навчання/методи оцінювання
Тема 1	Сутність передумови виникнення корпоративного управління та	Методи навчання: - проблемні лекції щодо моделей корпоративного управління, навчальні дискусії про права акціонерів та етику наглядових рад; - мультимедійні презентації структур управління великих корпорацій (АМПУ, Укрзалізниця тощо), інфографіка щодо розподілу повноважень між органами управління. Методи оцінювання Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою і включає: - експрес-тестування знань нормативно-правової бази, оцінювання активності під час аналізу корпоративних структур та участі в дискусіях. - підготовка проектів внутрішніх положень корпорації (наприклад, про Наглядову раду), розв’язання ситуаційних задач щодо захисту прав міноритаріїв. - презентація результатів аналізу річних звітів корпорацій, оцінювання навичок підготовки протоколів загальних зборів та звітів із прозорості. - Підсумковий контроль, що передбачає комплексну перевірку теоретичних знань та захист індивідуального проєкту (наприклад, «Проєкт системи корпоративного управління для конкретного підприємства»)
Тема 2	Моделі корпоративного управління.	
Тема 3	Суб'єкти корпоративного управління та корпоративний контроль	
Тема 4	Права акціонерів та загальні збори	
Тема 5	Виконавчі органи та винагорода топ-менеджменту	
Тема 6	Інформаційна прозорість та розкриття інформації	
Тема 7	Соціальна відповідальність та етика корпорацій	
Тема 8	Корпоративне управління в державному секторі	
Модульна контрольна робота		
Форма контролю залік		

Технічне обладнання та програмне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу передбачає використання спеціалізованих навчальних аудиторій, оснащених сучасними комп'ютерними робочими місцями, та доступ до фахових бібліотечних фондів. Для візуалізації структур управління та моделей взаємодії стейкхолдерів під час лекційних та практичних занять застосовується мультимедійне обладнання (проектор, інтерактивні панелі).

Виконання аналітичних завдань та моніторинг діяльності публічних компаній забезпечується доступом до мережі Інтернет через безкоштовне Wi-Fi покриття. Окрему увагу приділено опануванню прикладних інструментів, зокрема:

- хмарних сервісів для організації віртуальних засідань органів управління та спільної роботи над статутними документами;
- спеціалізованих платформ та реєстрів (наприклад, системи розкриття інформації на фондовому ринку SMIDA, OpenDataBot) для аналізу структури власності та звітності емітентів;
- інструментів штучного інтелекту для швидкого опрацювання великих обсягів корпоративної звітності, виявлення аномалій у діяльності керівництва та проведення бенчмаркінгу згідно з принципами ESG.

Форми та методи контролю

Система оцінювання знань здобувачів включає поточний та підсумковий (семестровий) контроль.

Поточне оцінювання здійснюється систематично під час практичних і семінарських занять з метою перевірки рівня засвоєння теоретичних основ корпоративного права, сформованості навичок діагностики систем корпоративного контролю, а також уміння застосовувати спеціалізовані реєстри та цифрові інструменти для аналізу звітності акціонерних товариств.

Участь студентів у навчальному процесі реалізується через усні виступи, презентації результатів аналізу річних звітів корпорацій, доповіді за результатами розбору кейсів щодо захисту прав міноритарних акціонерів, а також активне залучення до фахових дискусій та моделювання засідань наглядових рад. Письмова складова роботи охоплює виконання контрольних і тестових завдань на знання принципів ОЕСР, підготовку аналітичних записок щодо структури власності підприємств, розробку проєктів внутрішніх корпоративних положень та конспектів за матеріалами лекцій.

Методи поточного контролю:

Методичний інструментарій контролю поєднує усні форми (індивідуальне та фронтальне опитування, співбесіди) та письмові види робіт (аналітичні звіти, побудова схем організаційних структур управління, розробка матриць розподілу повноважень між стейкхолдерами). Оцінювання також базується на спостереженні за активністю здобувачів під час вирішення проблемних ситуацій (зокрема агентських конфліктів), перевірці результатів презентації індивідуальних проєктів з оцінки корпоративної соціальної відповідальності (ESG) та проведенні тестування з відкритими й закритими типами завдань.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань						Підсумковий контроль		Загальна кількість балів
	Семінар 1 (Тема 1,2)	Семінар 2 (Тема 3,4)	Семінар 3 (Тема 5)	Семінар 4 (Тема 6,7)	Семінар 5 (Тема 8,9)	Семінар 6 (Тема 10)	Модульна контрольна робота	Залік**	
Робота на семінарському занятті	6	6	6	6	6	6	20	20*	100
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Критерії та порядок оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до чинного Положення про оцінювання у закладі вищої освіти. Модульний контроль проводиться на завершальному занятті кожного змістового блоку у формі письмового тестування, яке охоплює питання правового регулювання корпорацій та механізмів внутрішнього контролю.

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань. Оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання більше 90% всіх завдань. Оцінка «добре» (В) відповідає 80% виконання, а оцінка «добре» (С) передбачає виконання 70% завдань. Оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань, тоді як оцінка «задовільно» (Е) надається, якщо правильно виконано більше 50% робіт. Оцінка «незадовільно» (FX) виставляється за результат менше 50%. Неявка на модульний тест оцінюється у 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали наступним чином. Оцінка «А» прирівнюється до 18–20 балів, «В» відповідає 16–17 балам, а «С» становить 14–15 балів. Оцінка «D» дає здобувачу 12–13 балів, «Е» — 10–11 балів, а за результату «FX» нараховується менше 10 балів.

Підсумкове семестрове оцінювання з дисципліни «Основи корпоративного управління» є обов'язковою формою контролю результатів навчання. Воно проводиться у формі тесту в терміни, визначені навчальним планом, і охоплює питання захисту прав акціонерів, діяльності наглядових рад та корпоративної етики. До оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні практичні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання протягом семестру та складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, виконання кейсів та заохочувальних балів. Студенти, які виконали всі завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, мають право на отримання заліку автоматично без додаткового тестування. Здобувачі, які набрали нижче 60 балів, або ті, хто бажає підвищити свій рейтинг, складають підсумкову роботу у формі тесту під час останнього заняття.

Оцінювання додаткових видів навчальної діяльності спрямоване на заохочення участі здобувачів у роботі наукових конференцій з проблем корпоративного права, наукових гуртків, підготовці публікацій про розвиток ESG-стандартів або участь у олімпіадах. За рішенням кафедри за таку науково-дослідну роботу понад обсяги робочої програми можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали.

Загальна кількість балів за виконання самостійної роботи, що включає аналіз статутів компаній та моніторинг діяльності акціонерних товариств, є невід'ємною складовою успішності. Самостійна робота з кожної теми оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів за допомогою стандартизованих критеріїв, що враховують глибину аналізу та обґрунтованість висновків.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
4	4	3	2	0-1

Форми оцінювання результатів навчання включають поточне оцінювання практичної роботи та рівня засвоєння теоретичних знань на основі усних відповідей, аналітичних доповідей і презентацій під час семінарських занять. Особлива увага приділяється виконанню індивідуальних або групових проєктів, що спрямовані на розвиток компетентностей у сфері проектування систем корпоративного контролю та вирішення ситуаційних завдань щодо агентських конфліктів. Оцінювання також охоплює підготовку резюме з самостійно опрацьованих тем, проходження тестування на знання нормативно-правової бази корпоративного сектору та підготовку проєктів наукових статей чи тез конференцій з проблематики сталого розвитку та ESG-стандартів. Крім того, застосовуються інші форми контролю, що забезпечують всебічне засвоєння програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної, наукової та практичної діяльності у сфері управління акціонерним капіталом на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Успішне опанування освітньої компоненти «Основи корпоративного управління» вимагає від здобувачів освіти системного підходу, аналітичного мислення та відповідального ставлення до вивчення механізмів взаємодії між власниками й менеджерами. Обов'язковими умовами навчання є регулярне відвідування лекційних і практичних занять, оскільки саме під час аудиторної роботи відбувається розбір складних корпоративних кейсів та моделювання засідань наглядових рад. Студенти повинні брати активну участь в обговоренні проблем агентських конфліктів та методів захисту прав інвесторів, а також своєчасно і якісно виконувати всі аналітичні завдання. У разі пропуску занять або отримання незадовільних результатів студент зобов'язаний ліквідувати академічну заборгованість шляхом виконання індивідуальних завдань та демонстрації навичок аналізу статутних документів викладачу.

Невід'ємною складовою навчання є суворе дотримання норм академічної етики та корпоративної культури. Освітній процес базується на принципах академічної доброчесності, що передбачає виключно самостійну підготовку проектів внутрішніх положень товариства, побудову схем корпоративного контролю та проведення оцінки ESG-показників. Будь-яке використання зовнішніх джерел інформації, річних звітів компаній або нормативної бази має супроводжуватися коректними посиланнями на першоджерела.

У межах курсу неприпустимими є будь-які прояви академічної недоброчесності, серед яких подання чужих аналітичних звітів або проектів корпоративних кодексів як власних, плагіат у текстових частинах індивідуальних робіт та фабрикація результатів моніторингу діяльності акціонерних товариств. Також заборонено списування під час тестування, використання штучного інтелекту для генерації стратегій корпоративного управління без належного зазначення цього факту або будь-які спроби вплинути на об'єктивність оцінювання. Виявлення фактів недоброчесності призводить до анулювання результатів відповідної роботи без права на її перескладання згідно з Положенням про академічну доброчесність навчального закладу.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
2. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>
3. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 02.11.2019 р. № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-1>
4. Боднарчук О. Г. Управління корпоративними правами : навч. посіб. / О.Г.Боднарчук, О.І.Боднарчук, М.В.Глух. Ірпінь: Державний податковий університет. 2024. 238 с.
5. Вакарюк Л. В. Корпоративне право : навч. посібник / Л.В.Вакарюк, Н.Д.Гетьманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 224 с.

6. Економіка та бізнес-інновації : підручник / за ред. проф. Л.Г.Мельника, проф. О.І.Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2023. 702 с.
7. Мальська М. П. Управління діяльністю підприємств корпоративного типу (АТ і ТзОВ) : підручник / М.П.Мальська, Н.Л.Мандюк, Ю.С.Занько. К. : ЦУЛ, 2023. 290 с.

Допоміжна література:

1. Гарафонов О. І. Основні тенденції та проблеми щодо політики сталого розвитку та практики корпоративного управління в світі / О.І.Гарафонов, О.І.Покотилова, І.В.Яценко, І.О.Єфремов. *Development Service Industry Management*. 2024. № 1. С. 186–195. DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5\(27\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5(27))
2. Дякун А. М. Система корпоративного управління підприємств торгівлі та шляхи її удосконалення / А. М. Дякун. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2025. Випуск 2(116). С. 176-183. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-2-25>
3. Залюбовська С. Теоретичні аспекти розвитку корпоративного управління в сучасних реаліях / С.Залюбовська, С.Фурман, О.Грущенко. *Сталий розвиток економіки*. 2023. №2(47). С. 70-76. URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2023-47-10>
4. Петруненко Я. Корпоративне управління та сталий розвиток бізнесу як ключові елементи реалізації соціально-економічних прав людини. *Сталий розвиток економіки*. 2025. №4 (55). С. 613-620. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-55-83>
5. Шуба Б. В. Корпоративне управління в господарських товариствах: сучасний стан та шляхи вдосконалення / Б.В.Шуба, Р.Г.Щокін. *Київський часопис права*. 2025. № 2. С. 152-158. URL: <https://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/640/608>
6. Dzoba, O. Corporate management of enterprises: a value-oriented approach. *Economic Analysis*. 2024. Volume 34. № 2. P. 190-199. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.01.190>
- 7.
8. Yakar-Pritchard, G., Ridley-Duff, R., Çaliyurt, K., Akkuş, Y. How to study the co-operative contribution to sustainable development. *Journal of Co-operative Studies*. 2023. Vol. 56(2). P. 7–22. DOI: <https://doi.org/10.61869/WKPO5512>

Електронні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
2. Інформаційна агенція ЛІГАБізнесІнформ. Українська мережа ділової інформації. URL: www.liga.net.
3. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва та розвитку. URL: <https://www.oecd.org/>
4. Офіційний сайт Центру розвитку корпоративної соціальної відповідальності. URL: <http://csr-ukraine.org>.
5. Management.com.ua. [Інтернет-портал для управлінців]. URL: <https://www.management.com.ua/>.

6. Meghan Day. What is good corporate governance? 9 characteristics (with examples). Diligent. URL: <https://www.diligent.com/resources/blog/what-constitutes-good-governance>
7. Ukraine Global Faculty: Лекції від світових експертів українським бізнес-лідерам. URL: <https://ugf.academy/all-lectures/>